

AVIZ

referitor la proiectul de Ordonanță de urgență privind implementarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii

Analizând proiectul de Ordonanță de urgență privind implementarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.97 din 12.05.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță de urgență are ca obiect reglementarea la nivel național a măsurilor imediate prin care se asigură punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, domeniile și categoriile de persoane fizice și juridice cărora li se aplică aceste măsuri, calculul actuarial în domeniul asigurărilor și serviciilor financiare conexe și cooperarea administrativă, în scopul integrării depline în structurile comunitare.

2. Din punct de vedere al dreptului comunitar, Ordonanța de Urgență a Guvernului supusă examinării Consiliului Legislativ

reprezintă unul din recentele instrumente juridice ale Uniunii Europene care **au inovat materia egalității de tratament între bărbați și femei**, și care, pentru România, în noua sa calitate de stat membru a avut termen de transpunere, cel mai târziu până la data de 28 martie 2008. De aici rezultă cu prisosință necesitatea transunerii Directivei 2004/113/CE a Consiliului Uniunii Europene în legislația națională prin Ordonanță de Urgență a Guvernului.

Din analiza comparativă a conținutului proiectului O.U.G. privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii și Directiva 2004/113/CE, rezultă că **inițiatorul a realizat o transpunere integrală și corectă** a normelor comunitare, asigurând astfel o compatibilizare adecvată a legislației interne cu cea comunitară.

Directiva Consiliului 2004/113/CE este elaborată în conformitate cu Decizia 2001/51/CE a Consiliului din 20 decembrie 2000 de instituire a unui program de acțiune comunitar referitor la strategia comunitară privind egalitatea între femei și bărbați, care reglementează toate politicile comunitare și urmărește promovarea egalității între femei și bărbați prin adaptarea acestor politici și punerea în aplicare a acțiunilor concrete concepute în vederea îmbunătățirii situației femeilor și bărbaților în societate.

Observând că discriminarea pe criterii de sex, inclusiv hărțuirea și hărțuirea sexuală, are loc și în domenii care nu țin de piața muncii și că această discriminare poate fi tot atât de dăunătoare, în măsura în care constituie o piedică în calea integrării totale și reușite a bărbaților și femeilor în viața economică și socială, s-a adoptat această directivă care reglementează accesul la bunuri și servicii și la furnizarea de bunuri și servicii.

Directiva interzice discriminarea pe criterii de sex în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea bunurilor și serviciilor. Bunurile trebuie înțelese în sensul dispozițiilor Tratatului de instituire a Comunității Europene cu privire la libera circulație a bunurilor. Serviciile trebuie înțelese în sensul art. 50 din Tratatul de instituire a Comunității Europene.

Interzicerea discriminării se aplică persoanelor care furnizează bunuri și servicii aflate la dispoziția publicului și oferite în afara

domeniului vieții private și familiale, precum și tranzacțiilor care se derulează în acest cadru. Ea nu se aplică conținutului mijloacelor de informare sau al publicității, nici educației publice sau private.

Orice persoană beneficiază de libertatea contractuală, inclusiv de libertatea de a alege un contractant pentru o tranzacție. O persoană care furnizează bunuri sau servicii poate avea o serie de motive subiective în alegerea contractantului său, cu condiția ca alegerea contractantului să nu fie determinată de sexul celui interesat/celelalte interesate. Diferențele de tratament pot fi acceptate numai în cazul în care sunt justificate de un **obiectiv legitim**.

Precizăm că directiva stabilește **cerințe minime**, ceea ce oferă statelor membre posibilitatea adoptării sau a menținerii unor dispoziții mai favorabile, iar punerea în aplicare a directivelor nu trebuie să conducă la un regres în raport cu situația deja existentă în fiecare stat membru.

3. La **titlu**, având în vedere că în *Directive 2004/113/CE du Conseil du 13 décembre 2004 mettant en oeuvre le principe de l'égalité de traitement entre les femmes et les hommes dans l'accès à des biens et services et la fourniture de biens et services* și în Legea nr.202/2002 privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, republicată, se vorbește despre „egalitatea de tratament între **femei și bărbați**”, propunem înlocuirea expresiei „implementarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei” cu sintagma „implementarea principiului egalității de tratament între **femei și bărbați**”. Reținem observația pentru toate situațiile similare din proiect.

4. La **preambul**, sugerăm să fie înlocuită sintagma „România a trecut de la statutul de observator activ” cu sintagma „România a trecut de la statutul de **stat asociat**”.

Totodată, în alineatul al cincilea, pentru exigențe de tehnică legislativă, recomandăm eliminarea parantezelor și înlocuirea acestora cu virgule, iar în locul expresiei „infograma nr.934/30.01.2008” să se scrie sintagma „infograma nr.934 **din 30 ianuarie 2008**”.

5. La **art.5**, ținând seama de faptul că expresia „principiul egalității de tratament între femei și bărbați” a fost denumită la art.1

„**principiul egalității de tratament**”, este necesară utilizarea acestei sintagme pe tot parcursul proiectului.

6. La **art.7 alin.(1)** apare în mod greșit expresia „prime și beneficii”. Precizăm că în textul din limba franceză și în cel tradus în limba română a Directivei 2004/113/CE a Consiliului de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, se folosește sintagma „prime și **prestații**” (art.5 alin.(1). În consecință, se impune corecția de rigoare. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare.

La **alin.(3)**, pentru o exprimare gramaticală corectă, propunem schimbarea topicii, astfel:

„**(3)** Autoritatea de supraveghere în domeniul asigurărilor și Autoritatea de supraveghere în domeniul pensiilor private vor avea în vedere **prevederile alin.(2) lit.b) la emiterea normelor de aplicare a dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență**”.

Semnalăm că **alin.(5)** ce dispune că „până la data de 21 decembrie 2012 vor fi reglementate condițiile aplicabile contractelor de asigurare, pensii private și servicii financiare conexe...” este în discordanță cu textul comunitar care, în **art.5 ultimul paragraf**, prevede expres că „Statele membre pot amâna punerea în aplicare a măsurilor necesare pentru a se conforma prezentului paragraf în termen de cel mult **doi ani** după data de 21 decembrie 2007. În acest caz, statele membre în cauză informează de îndată Comisia cu privire la aceasta”.

Pe de altă parte, menționăm că nu se pot reglementa „condiții” pentru contracte, această exprimare fiind nejuridică. Oricum, prevederile **alin.(6)** și **(7)** sunt mult mai explicite în această privință: **alin.(6)** prevede eliminarea diferențelor în materie de prime și prestații din cadrul contractelor pe care le încheie societățile care oferă servicii de asigurare, servicii financiare conexe și pensii private a oricăror costuri legate de sarcină și maternitate până la data de 21 decembrie 2009, iar **alin.(7)** dispune că menținerea în contracte a acestor clauze care să determine pentru persoana asigurată diferențe în materie de prime și prestații ca urmare a costurilor legate de sarcină și maternitate după data de 21 decembrie 2009 este interzisă.

În considerarea celor expuse, se impune eliminarea alin.(5) și renumerotarea corespunzătoare a alineatelor.

La **alin.(8)**, precizăm că termenul „națională” din sintagma „instituția națională” este superfluu, fiind necesară eliminarea acestuia.

Totodată, pentru considerente de ordin normativ, recomandăm eliminarea cuvintelor „atât” din rândul întâi și „cât” din rândul al treilea, precum și înlocuirea prepoziției „la” cu prepoziția corectă „cu”.

Semnalăm că **alin.(10)** este superfluu, întrucât această dispoziție este prevăzută în Directiva 2004/113/CE și în alineatele precizate mai sus. Sugerăm revederea acestuia.

7. La **art.8**, pentru respectarea prevederilor art.36 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, propunem eliminarea parantezelor și reformularea, astfel: „... Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, **denumit în continuare CNCDD**”. Reiterăm observația pentru toate situațiile similare din proiect.

8. La **art.9 alin.(2)**, textul este ambiguu și riscă să creeze confuzii, fiind necesară reformularea acestuia, după cum urmează:

„(2) În cazul în care această sesizare/reclamație nu a fost rezolvată la nivelul furnizorului de bunuri și servicii prin conciliere, persoana care prezintă elemente de fapt ce conduc la prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte bazate pe criteriul de sex **privind** accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, are dreptul să sesizeze CNCDD și să introducă **la instanța judecătorească competentă, în a cărei circumscripție teritorială își are domiciliul sau reședința, potrivit dreptului comun, cerere împotriva autorului discriminării, pentru despăgubiri materiale și/sau daune morale, precum și înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii**”.

Pentru un spor de rigoare juridică, propunem reformularea **alin.(3)**, astfel:

„(3) Cererea **prevăzută la alin.(2)** poate fi **formulată** într-un interval de 3 ani de la data săvârșirii faptei”.

Prevederile **alin.(4)** reprezintă un caz de retroactivitate, fiind contrare dispozițiilor constituționale ale art.15 alin.(2) care prevăd că „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau

contravenționale mai favorabile”. Este necesară, prin urmare, eliminarea acestuia, întrucât textul Directivei 2004/113/CE prevede expres la **art.8 alin.(4)** că: „Alineatele (1) și (3) nu aduc atingere normelor naționale privind termenele acordate pentru a introduce o acțiune în ceea ce privește principiul egalității de tratament”.

9. La **art.10 alin.(1)**, menționăm că sintagma „în vederea aplicării prevederilor prezentei ordonanțe de urgență” este superfluă și, în consecință, propunem eliminarea acesteia.

10. La **art.11**, pentru rigoare juridică, se impune înlocuirea expresiei „în locul” din rândul 4 cu sintagma corectă din enunțul comunitar „**în numele**”, deoarece asociațiile, organizațiile neguvernamentale sau alte persoane juridice care au un interes legitim să vegheze la respectarea principiului egalității de tratament în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii pot numai **în numele** reclamantului să se angajeze în orice procedură administrativă și/sau judiciară pentru respectarea obligațiilor decurgând din prezenta ordonanță de urgență (art.8 alin.(3) din Directiva 2004/113/CE).

Totodată, pentru rațiuni de tehnică legislativă, cuvântul „această” va fi înlocuit cu adjectivul corect „**prezenta**”.

11. La **art.12 alin.(1)**, enunțul este ininteligibil, fiind necesară refacerea acestuia, după cum urmează:

„**Art.12. – (1)** Persoana care se consideră lezată **prin nerespectarea** principiului egalității de tratament în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii **trebuie să probeze** în fața unei instanțe sau a unei autorități competente fapte pe care **se întemeiază pretinsa discriminare**, iar persoana...”.

La **alin.(3)**, pentru a respecta normele de tehnică legislativă, în locul cuvântului „menționate” se va scrie adjectivul „**prevăzute**”.

12. La **art.15 alin.(3)**, în acord cu prevederile art.37 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, recomandăm redarea titlului Ordonanței Guvernului nr.2/2001 **privind regimul juridic al contravențiilor**.

13. La **art.16**, propunem înlocuirea substantivului „lege” cu sintagma „**ordonanță de urgență**”, întrucât proiectul de act normativ este de ordonanță de urgență.

14. La mențiunea de transpunere a actului comunitar în dreptul intern, pentru a respecta prevederile art.43 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesară următoarea redactare:

„Prezenta ordonanță de urgență transpune Directiva Consiliului 2004/113/CE din 13 decembrie 2004 **de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii**, publicată în Jurnalul Oficial al **Uniunii** Europene (JOUE) seria L nr.373 din 21 decembrie 2004”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr. 561/13.05.2008